

Kulturni dom
Franca Bernika
Domžale

ANKETA O ZADOVOLJSTVU OBISKOVALCEV SLAMNIKARSKEGA SEJMA

Mag. Igor Podbrežnik
Zavod za izobraževanje, raziskovanje
in socialne storitve Lokvanj
Maistrova 18, 1241 Kamnik

Domžale, 10. julij 2017

Povzetek

Namen: Raziskati smo želeli razširjenost vedenja o domžalski slamnikarski dediščini, vpliv slamnikarskega muzeja na razširjenost vedenja o domžalski slamnikarski dediščini, dejavnike zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega muzeja in obiskom Slamnikarskega sejma ter njegove kakovosti z vidika obiskovalcev in z vidika različnih skupin uporabnikov. Raziskali smo tudi raven in razširjenost poznavanja domžalske slamnikarske dediščine, ugotavljali najpomembnejše dejavnike širjenja vedenja o slamnikarstvu in koliko k temu prispevata Slamnikarski muzej in sejem.

Metodologija: Izvedena je bila kvantitativna raziskava z anketnim vprašalnikom, ki ga sestavljajo vprašanja o slamnikarski dediščini in zadovoljstvu obiskovalcev s kakovostjo posameznih dejavnikov muzejske ponudbe in sejmskih storitev. Osrednji del vprašalnika je zasnovan na modificirani verziji merilnega instrumenta FESTPERF v slovenskem jeziku.

Rezultati: Raziskava je pokazala, da so mediji, izpostavljamu domžalski Slamnik, ključni nosilci informacij o slamnikarski dediščini, pomembna je tudi vloga šole in družinske tradicije, vedno bolj pomembno vlogo pa prevzemata Slamnikarski muzej in sejem. Obiskovalci sejma izražajo visoko raven zadovoljstva in zvestobe sejmu, opazno je, da mlajši sejmski obiskovalci postajajo bolj zahtevni. Med dejavniki kakovosti je visoko ocenjena prijaznost sejmskega osebja, pestrost ponudbe slamnikarskih izdelkov, vsebinska širina in sama izvedba sejmskega programa.

Raziskava je pokazala potrebo, da v Slamnikarskem muzeju sprejmejo trženjsko razmišljanje, ki ga vključijo v strateško načrtovanje, in se usmerijo na trg preživljanja prostega časa ter se tako odprejo novim ciljnim skupinam obiskovalcev, k mlajšim in bolj izobraženim. Nove občudovalce domžalske slamnikarske dediščine naj se išče tudi izven ozkega lokalnega okvira. Tako se bodo ustvarili pogoji za razvoj novih programov, ki naj se oblikujejo na podlagi raziskav obiskovalčevih potreb, želja in pričakovanj. Ugotavljamo tudi, da je mogoče zanimanje za industrijsko dediščino povečati s predstavitvami obrtnih in industrijskih dejavnosti, ki so se razvijale vzporedno z industrializacijo slamnikarstva, saj so tudi te pustile sled v krajih sedanje domžalske občine.

Omejitve raziskave: Rezultatov raziskave ne moremo posplošiti na sejmske prireditve drugod v Sloveniji, ker je bilo vzorčenje neslučajnostno, raziskava pa izvedena na sejmu z zelo specifično vsebino.

Izvirnost / uporabnost raziskave: Raziskava je potrdila uporabnost merilnega orodja, ki je bilo razvito po zgledu FESTPERF, za ugotavljanje zadovoljstva obiskovalcev s kakovostjo posameznih dejavnikov sejmske ponudbe.

Ključne besede: FESTPERF, slamnikarski sejem, slamnikarska dediščina, zadovoljstvo obiskovalcev, zvestoba obiskovalcev, kakovost dejavnikov sejmske ponudbe, muzejske storitve, kakovost muzejskih storitev

Vsebina

1	Uvod.....	9
3	Raziskovalni cilji in vprašanja	10
3.1	Oblikovanje raziskovalnih vprašanj.....	10
3.2	Oblikovanje anketnega vprašalnika	10
3.3	Potek raziskave	11
3.4	Omejitve raziskave.....	12
4	Rezultati raziskave	12
4.1	Podatki o anketirancih.....	12
4.1.1	Demografski podatki.....	12
4.1.2	Od kje so prišli obiskovalci Slamnikarskega sejma.....	13
4.1.3	Pogostost obiska Slamnikarskega sejma.....	14
4.1.4	Razlogi za obisk Slamnikarskega sejma	15
4.2	Poznavanje domžalske slamnikarske dediščine.....	16
4.2.1	Kako se seznanjamo z domžalsko slamnikarsko dediščino?	17
4.2.2	Razlike v poznavanju slamnikarske dediščine med obiskovalci Slamnikarskega sejma	18
4.3	Slamnikarski muzej.....	19
4.3.1	Kdo so obiskovalci muzeja	19
4.3.2	Kakšni so razlogi, da polovica obiskovalcev sejma muzeja še ni obiskala?.....	20
4.3.3	Ocena zadovoljstva z obiskom muzeja	21
4.3.4	Razlike v ocenah zadovoljstva obiskovalcev Slamnikarskega muzeja.....	21
4.4	Slamnikarski sejem	22
4.4.1	Ocena zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega sejma.....	22
4.4.2	Razlike v ocenah zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega sejma	23
4.4.3	Ocena kakovosti Slamnikarskega sejma	25
4.4.4	Razlike v ocenah kakovosti Slamnikarskega sejma.....	26
5	Zaključki	28

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Demografski podatki o anketirancih	13
Preglednica 2: Pregled krajev, kjer so doma obiskovalci Slamnikarskega sejma.....	13
Preglednica 3: Razlike med Domžalčani in drugimi obiskovalci v razlogih za obisk sejma...	16
Preglednica 4: Razlike med pogostimi in novimi obiskovalci v razlogih obiska sejma	16
Preglednica 5: Pregled odgovorov na vprašanja o domžalski slamnikarski dediščini.....	17
Preglednica 6: Razlike v deležih pritrtilnih odgovorov o dediščini slamnikarstva med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma.....	18
Preglednica 7: Razlike med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma v deležih pritrtilnih odgovorov o slamnikarski tematski poti	18
Preglednica 8: Kako so anketiranci odgovarjali na vprašanje, če bodo morda v bližnji prihodnosti obiskali Slamnikarski muzej	20
Preglednica 9: Rezultati merjenja zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega muzeja.....	21
Preglednica 10: Razlike v ocenah posameznih dejavnikov zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega muzeja.....	22
Preglednica 11: Rezultati merjenja zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega sejma.....	23
Preglednica 12: Razlike v ocenah zadovoljstva z obiskom sejma med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma	23
Preglednica 13: Razlike med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma, ki so oblikovane glede poznavanja slamnikarske dediščine, v ocenah zadovoljstva z obiskom sejma.....	24
Preglednica 14: Rezultati merjenja posameznih dejavnikov kakovosti Slamnikarskega sejma	25
Preglednica 15: Razlike med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma v ocenah posameznih dejavnikov kakovosti sejma.....	26
Preglednica 16: Razlike med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma, ki so oblikovane glede poznavanja slamnikarske dediščine, v ocenah posameznih dejavnikov kakovosti sejma	26

Kazalo slik

Slika 1: Od kje prihajajo obiskovalci Slamnikarskega sejma	14
Slika 2: Pogostost obiskov Slamnikarskega sejma	14
Slika 3: Razlogi za obisk Slamnikarskega sejma	15
Slika 4: Štiri skupine razlogov za obisk Slamnikarskega sejma	15
Slika 5: Pregled odgovorov na vprašanje: Kako ste seznanili z domžalsko slamnikarsko dediščino?.....	17
Slika 6: Deleži odgovorov na vprašanje Kako ste prišli na obisk muzeja?.....	19
Slika 7: Razlogi za obisk Slamnikarskega sejma	19
Slika 8: Odgovori na vprašanje, zakaj še niste obiskali Slamnikarski muzej	20

1 UVOD

Slamnikarski muzej gradi svoje poslanstvo na stalni razstavi zbirke slamnikov, slamnikarskih predmetov, pripomočkov, orodij, naprav, fotografij, dokumentov in na življenjskih zgodbah ljudi, povezanih s slamnikarstvom. Slamnikarski muzej zbira, hrani, raziskuje in pridobiva nove dokumente in eksponate, javnosti predstavlja slamnikarsko dediščino in posreduje znanja iz slamnikarskih veščin. Obiskovalcem je na ogled je muzejska zbirka, ki jih popelje po zgodovini pletenja slamnatih kit in šivanja slamnikov v Evropi in predvsem v Domžalah z okolico. V muzeju lahko spoznamo postopek izdelave slamnatih kit in slamnikov ter orodja in pripomočke, ki so bili pri tem potrebni. Predstavljena je tudi bogata zbirka slamnikov ter slamnate kite, različnih vrst, barv, materialov in vzorcev, iz katerih so se šivali klobuki. Muzej je tudi kraj, kjer se srečujejo ljudje, ki v ohranjeni dediščini slamnikarstva prepoznajo vrednoto in čutijo, da je to skupen in pomemben element, ki krepi domžalsko in tudi nacionalno identiteto. Za predhodno najavljene skupine je mogoč prikaz šivanja slamnikov in pletenja slamnatih kit. Muzej nudi pedagoški program z doživljajsko-ustvarjalnimi delavnicami. Pogovorom, koncertom in druženju pa so namenjena Srečanja pod slamniki. (KD Bernik¹)

Vsako leto junija poteka Slamnikarski sejem², letos je bil že petič po vrsti, ki je namenjen obujanju spomina na dediščino slamnikarstva, ki je desetletja zaznamovalo mesto Domžale in okolico. Tako kot so bili vsi sejmi do sedaj, je bil tudi letošnji sejem tematsko povezan s slamo in z vsem, kar se iz nje lahko naredi. Glavna pozornost je pa bila v prvi vrsti namenjena pletenju kit iz slame in izdelavi slamnikov. Poleg predstavitve slamnikarstva in slamnatih izdelkov domačih in tujih razstavljalcev je potekal tudi spremljevalni program z različnimi glasbenimi, plesnimi in pevsкими nastopi domžalskih skupin, z rokodelskimi prikazi, vodenimi ogledi, animacijami za otroke in modno revijo. V času sejma je potekal tudi pohod ob Kamniški Bistrici med Domžalami in Kamnikom. Pohod je imel v Domžalah začetno in končno kontrolno točko prav na prizorišču Slamnikarskega sejma.

Sodelavke in sodelavec KD France Bernik in Zavoda Lokvanj so v času sejma izvedli obsežno raziskavo o zadovoljstvu obiskovalcev s sejmom in njegovo ponudbo, saj se organizatorji sejma in vodstvo muzeja, ki bodo rezultate raziskave uporabili pri svojem nadaljnjem delu, želijo v naslednjih letih še bolj približati pričakovanjem in potrebam obiskovalcev slamnikarskega muzeja in sejma.

---

¹ <http://www.kd-domzale.si/slamnikarski-muzej.html>

² <http://www.kd-domzale.si/slamnikarski-sejem.html>

3 RAZISKOVALNI CILJI IN VPRAŠANJA

3.1 OBLIKOVANJE RAZISKOVALNIH VPRAŠANJ

Raziskati smo želeli razširjenost vedenja o domžalski slamnikarski dediščini, vpliv slamnikarskega muzeja na razširjenost vedenja o domžalski slamnikarski dediščini, dejavnike zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega muzeja in obiskom Slamnikarskega sejma ter njegove kakovosti z vidika obiskovalcev in z vidika različnih skupin uporabnikov, ki se ločijo glede na spol, starost, delovnopравни status, izobrazbo in poznavanje domžalske slamnikarske dediščine. Postavili smo naslednja raziskovalna vprašanja:

- Kako so obiskovalci Slamnikarskega muzeja zadovoljni s ponudbo in z izvedbo muzejskih storitev.
- Kako obiskovalci sejma ocenjujejo posamezne dejavnike kakovosti izvedbe sejemske ponudbe, kakšno je njihovo zadovoljstvo z obiskom in zvestoba Slamnikarskemu sejmu.
- Kakšne so razlike v ocenah kakovosti izvedbe sejemske ponudbe, zadovoljstva z obiskom in zvestobe Slamnikarskemu sejmu med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma.

Za izvedbo vseh statističnih izračunov, s katerimi smo preverjali veljavnost raziskovalnih hipotez, ki so bile oblikovane na osnovi raziskovalnih vprašanj, smo uporabili statistični program SPSS. Značilne razlike med povprečnimi ocenami zadovoljstva z obiskom muzeja in obiskom sejma ter kakovosti njegove izvedbe, kot jih zaznavajo različne skupine uporabnikov, smo dokazovali z analizo variance (ANOVA) in t-testom za neodvisne vzorce. Povezanost med posameznimi opazovanimi spremenljivkami pa smo ugotavljali HI-kvadrat testom, s katerim smo preizkušali hipoteze neodvisnosti med posameznimi spremenljivkami.

3.2 OBLIKOVANJE ANKETNEGA VPRAŠALNIKA

Osrednji del anketnega vprašalnika v slovenskem jeziku je bil pripravljen po modificirani verziji FESTPERV vprašalnikov, ki se uporabljajo na festivalskih in sejmskih dogodkih (Yoon idr³, 2010, Anil⁴, 2012; Marković idr⁵, 2015).

Merilno orodje FESTPERV, ki predstavlja osrednji del anketnega vprašalnika vsebuje 7 trditev, ki opredeljujejo dejavnike zadovoljstva obiskovalcev z obiskom sejma in njihove zvestobe sejmski prireditvi, ter 10 trditev, ki opredeljujejo dejavnike kakovosti, s katerimi je pojasnjeno

---

³ Yoon, Y. S., Lee, J. S. in Lee, C. K. 2010. Measuring festival quality and value affecting visitors' satisfaction and loyalty using a structural approach. *International Journal of Hospitality Management*, 29 (2), 335-342.

⁴ Anil, N. K. 2012. Festival visitors' satisfaction and loyalty: An example of small, local, and municipality organized festival *Tourism*, 60 (3), 255-271.

⁵ Marković Suzana, Dorčić, Jelena in Krnetić, Monika. 2015. Visitor Satisfaction and Loyalty Measurement of a Local Food Festival: Application of FESTPERF Scale. 3rd International Scientific Conference Tourism in Southern and Eastern Europe. <https://ssrn.com/abstract=2637316>

obveščanje o sejmu in njegovi vsebini, raznolikost sejmskega programa in zanesljivost njegove izvedbe, fizična dostopnost in udobje sejmskega prostora, odzivnost sejmskega osebja in njihova pozornost ter prijaznost do obiskovalcev. Anketiranci so za ocenjevanje imeli na voljo petstopenjsko Likertovo ocenjevalno lestvico, kjer je ocena 1 pomenila, da se z zapisano trditvijo sploh ne strinjajo, ocena 5 pa je pomenila, da se s trditvijo povsem strinjajo.

Uporabljeno merilno orodje se od verzije merilnega orodja FESTPERV, ki smo mu sledili pri pripravi osnutka, razlikuje v številu trditev, ki opredeljujejo dejavnike kakovosti. Sprememba v številu dejavnikov, ki so vključeni v anketni vprašalnik, je nastala na osnovi analize ključnih ciljev raziskave in v dogovoru z naročnikom raziskave.

Pred osrednji del anketnega vprašalnika smo vključili vprašanja, s katerimi smo ugotavljali razširjenost vedenja o domžalski slamnikarski dediščini, kako se ta ohranja oziroma širi med ljudmi, v kolikšni meri ljudje poznajo posamezne dejavnike oživljanja in ohranjanja te dediščine (slamnik, časopis Slamnik, Slamnikarski muzej, tematska pot Sprehod med tovarnami slamnikov, Slamnikarski sejem), ki je zaznamovala razvoj Domžal in okoliških krajev. Zanimali so nas tudi razlogi za obisk Slamnikarskega sejma in zvestoba njegovih obiskovalcev.

Slamnikarskemu muzeju, enemu od ključnih dejavnikov oživljanja in ohranjanja slamnikarske dediščine, je bila v anketnem vprašalniku posvečena večja pozornost. Poleg vprašanj o razlogih, da so sejmski obiskovalci muzej že obiskali (in s kom so v muzej prišli) oziroma ga še niso obiskali, je bil oblikovan blok šestih vprašanj. Z njimi smo ugotavljali, ali so obiskovalci zadovoljni s prijaznostjo in strokovnostjo muzejskega osebja, ali so zadovoljni s ponudbo spremljajočih in pedagoških programov ter pestrostjo ponudbe slamnikarskih izdelkov v muzejski trgovini. Eno vprašanje je bilo namenjeno obveščanju o Slamnikarskem muzeju, eno pa se je nanašalo na odpiralni čas muzeja. Anketiranci so za ocenjevanje imeli na voljo petstopenjsko Likertovo ocenjevalno lestvico, s katero si odgovori anketirancev sledijo od najbolj negativnih (ocena 1) do najbolj pozitivnih (ocena 5).

V zaključni del anketnega vprašalnika smo, poleg štirih demografskih vprašanj o spolu, starosti, delovnopravnem položaju in izobrazbi, vključili še vprašanje, od kod prihajajo obiskovalci sejma.

3.3 POTEK RAZISKAVE

Populacija, med katero smo izvedli raziskavo, so bili obiskovalci 5. Slamnikarskega sejma, ki je v soboto, 10. junija 2017, potekal v Domžalah. Z meritvami smo pričeli ob 8.30 in jih zaključili ob 14.00. Ker demografske lastnosti opazovane populacije niso bile poznane, smo se odločili za neslučajnostni priročni vzorec. Anketirance smo ustavljali in jih prosili za sodelovanje znotraj celotnega sejmskega prostora. Pazili smo, da nismo ustavljali obiskovalcev, ki so šele prihajali na sejmski prostor. Anketiranje je izvajalo pet oseb, potekalo

pa je v obliki strukturiranega pogovora na osnovi vprašanj iz anketnega vprašalnika, odgovori pa so se zapisovali med samim pogovorom. Ugotavljamo dobro stopnjo odziva, saj je bilo v celoti izpolnjenih 123 anketnih vprašalnikov od skupaj 175, ki smo jih pripravili za merjenje.

Zbrane podatke smo vnesli v spletno orodje 1KA (Center za družboslovno informatiko⁶), kjer smo oblikovali anketni vprašalnik s povsem enako vsebino in istim zaporedjem vprašanj. Na ta način smo izvedli kvalitetno pripravo zbranih podatkov za nadaljnjo obdelavo s statističnim programom SPSS.

3.4 OMEJITVE RAZISKAVE

Pri oblikovanju vzorca anketiranih obiskovalcev Slamnikarskega sejma je bilo potrebno upoštevati poenostavitve, saj populacija obiskovalcev ni bila poznana. To je razlog, da smo se odločili za priročni neslučajnostni vzorec. zanj pa velja, da je njegova reprezentativnost slaba, tehnično pa vzorčenje ni zahtevno za izpeljavo. Zato moramo pri interpretaciji rezultatov, pridobljenih na vzorčnih podatkih, ko jih posplošujemo na statistično populacijo sejmskih obiskovalcev, ta način vzorčenja upoštevati. To še posebej velja, ko predstavljamo rezultate o Slamnikarskem sejmu.

Rezultatov raziskave tudi ne moremo posplošiti na sejmske prireditve drugod v Sloveniji, saj je bila raziskava narejena na sejmu z zelo specifično vsebino in, kot so pokazali rezultati merjenja, je bil sejem izrazito lokalnega značaja.

4 REZULTATI RAZISKAVE

4.1 PODATKI O ANKETIRANCIH

4.1.1 Demografski podatki

Demografsko sliko anketirancev podrobneje prikazuje Preglednica 1. Med anketiranci je bilo dve tretjini žensk, delovno aktivnih je bilo skoraj 60 % anketirancev, upokojencev pa je bilo malo več kot eno četrtno. Skoraj 70 % anketirancev je starejših od 35 let, med njimi pa je malo manj kot polovico starejših od 55 let. Slaba polovica anketirancev ima največ srednjo izobrazbo, med bolj izobraženimi pa jih je slaba tretjina s podiplomsko izobrazbo (specializacija, znanstveni magisterij, doktorat znanosti).

---

⁶ <https://www.1ka.si/>

Preglednica 1: Demografski podatki o anketirancih

Spol	(V)	Starost	(V)
moški	33,3 %	mlajši od 35 let	28,5 %
ženske	66,7 %	od 36 do 55 let	37,4 %
		nad 55 let	34,1 %
Status	(V)	Izobrazba	(V)
dijak/inja in študent/ka	9,8 %	srednja šola ali manj	48,0 %
zaposlen/a	51,6 %	dodiplomska izobrazba	34,1 %
upokojen/a	26,3 %	podiplomska izobrazba	17,9 %
drugi statusi	12,3 %		

Število meritev $N=123$; Naslovi stolpcev: (V) vzorec v %.

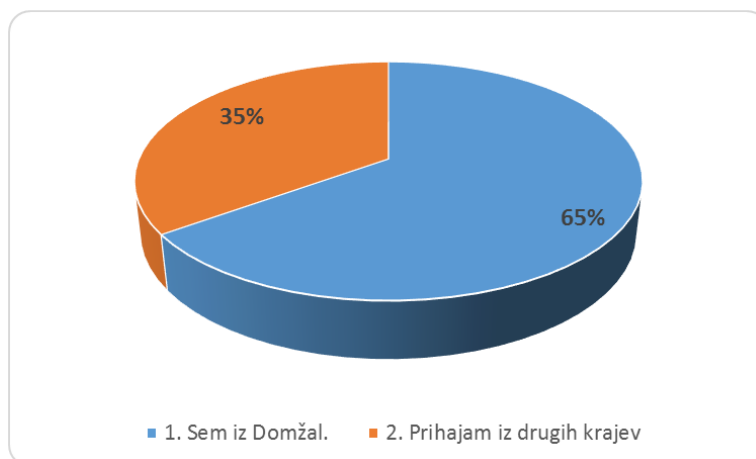
4.1.2 Od kje so prišli obiskovalci Slamnikarskega sejma

Preglednica 2: Pregled krajev, kjer so doma obiskovalci Slamnikarskega sejma

Od kod prihajate?	Število obiskovalcev	Od kod prihajate?	Število obiskovalcev
Domžale	80	Ihan	1
Kamnik	13	Koroška	1
Ljubljana	6	Logatec	1
Mengeš	4	Radomlje	1
Komenda	3	Rogatec	1
Moravče	3	Trojane	1
Cerklje	1	Tržič	1
Dob	1	Vir	1
Dolsko	1	Vodice	1
Homec	1	Vrtojba	1

Opomba: Dob, Homec, Ihan, Radomlje in Vir so kraji v domžalski občini.

Ugotavljamo, da je med obiskovalci skoraj dve tretjini Domžalčanov, preostali obiskovalci pa prihajajo iz bližnjih krajev (Slika 1).

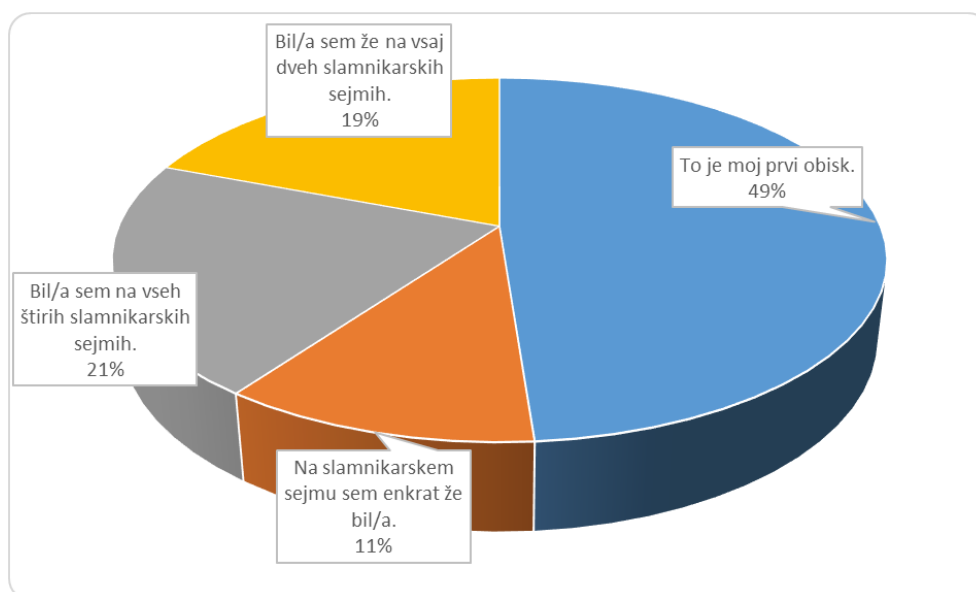

Slika 1: Od kje prihajajo obiskovalci Slammnikarskega sejma

Največ obiskovalcev (Preglednica 2), poleg Domžalčanov, je prišlo iz Kamnika in Ljubljane, po številu pa jim sledijo prebivalci krajev iz občina, ki so ob uveljavitvi lokalne samouprave leta 1994 oziroma 1998 nastale iz bivše domžalske občine in kamniške občine.

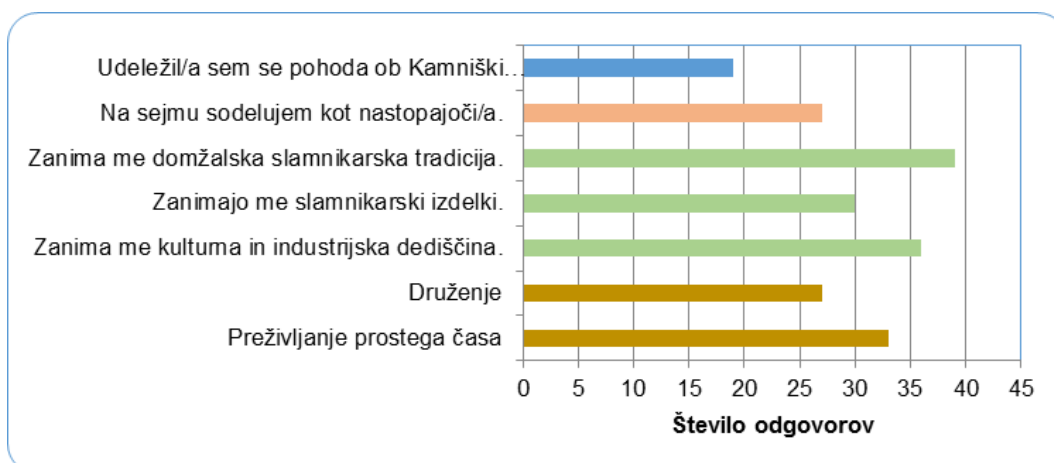
4.1.3 Pogostost obiska Slammnikarskega sejma

Skoraj polovica anketirancev je letos prvič obiskala Slammnikarski sejem (Slika 2), med bolj pogostimi obiskovalci pa je kar 40 % anketirancev, ki so bili prav na vseh slammnikarskih sejmih.

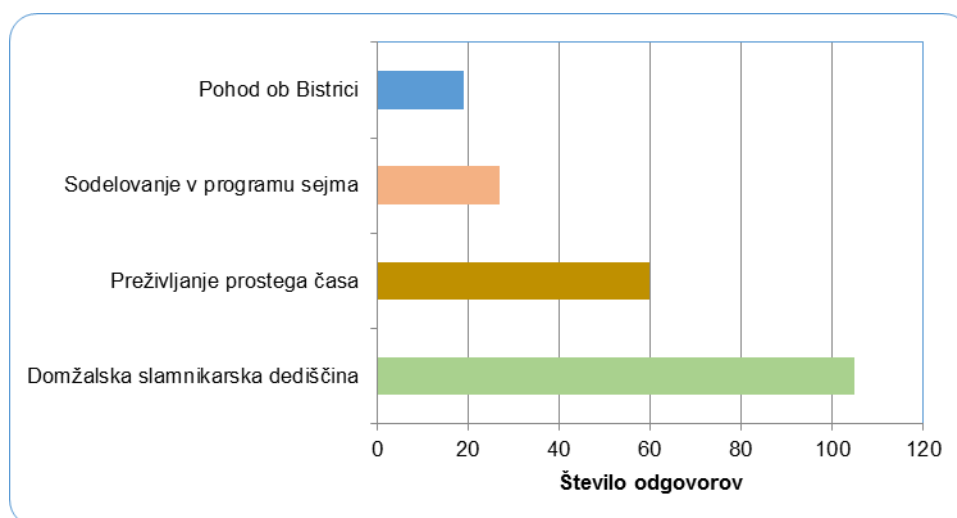
Slika 2: Pogostost obiskov Slammnikarskega sejma

4.1.4 Razlogi za obisk Slamnikarskega sejma

Slika 3: Razlogi za obisk Slamnikarskega sejma

Anketiranci, ki so lahko izbirali med osmimi možnimi odgovori o razlogih za obisk sejma (Slika 3), lahko pa so navedli tudi druge razloge obiska, so se lahko odločali za več odgovorov hkrati, ki smo jih med postopkom analize združili v štiri skupine odgovorov (Slika 4).

Slika 4: Štiri skupine razlogov za obisk Slamnikarskega sejma

Zanimanje za domžalsko kulturno in slamnikarsko dediščino ter slamnikarske izdelke se izkaže za najbolj pogost razlog obiska Slamnikarskega sejma, sledila je potreba po druženju oz. želja po preživljanju prostega časa. Tretjo večjo skupino sestavljajo udeleženci, ki so nastopali v spremljajočem sejmskem programu, razstavljavci in drugo sejmsko osebje. Zaznana je tudi skupina obiskovalcev – pohodnikov, saj je v času sejma potekal pohod ob reki Kamniški Bistrici med Kamnikom in Domžalami, kjer je imel štartno oz. ciljno točko na samem sejmskem prizorišču.

Pri Domžalčanih je bilo v ospredju zanimanje za domžalsko kulturno in slamnikarsko dediščino ter slamnikarske izdelke. Pri obiskovalcih od druge je bilo zanimanje za slamnikarsko

dediščino bistveno manj izraženo in je bilo izenačeno s potrebo oz. željo po druženju in preživljanju prostega časa. Udeležba na pohodu ob reki, ki združuje mesti Kamnik in Domžale, pa lahko v prihodnje postane pomemben razlog tudi za obisk sejemske prireditve (Preglednica 3).

Preglednica 3: Razlike med Domžalčani in drugimi obiskovalci v razlogih za obisk sejma

Od kje prihajate?	(N)			
	(1)	(2)	(3)	(4)
Domžale	38	81	19	7
Drugi kraji	21	23	10	12

Naslovi stolpcev: (1) druženje, preživljanje prostega časa; (2) zanimanje za domžalsko kulturno in slavninarsko dediščino ter slavninarske izdelke; (3) sodelovanje v programu ali delo na sejmu; (4) pohod ob reki Kamniški Bistrici; (N) število odgovorov

Med obiskovalci, ki so se sejma udeležili tudi v preteklih letih, in tudi med obiskovalci, ki so letos prvič obiskali sejem, je bilo zanimanje za domžalsko kulturno in slavninarsko dediščino ter slavninarske izdelke najbolj pogost razlog za obisk sejma. Potreba po druženju in preživljanju prostega časa je bila bolj izrazita pri obiskovalcih, ki so letos prvič obiskali sejem. Pohod ob reki, ki povezuje kraje med Kamnikom in Domžalami, pa lahko v prihodnje prispeva nove obiskovalce Slavninarskega sejma (Preglednica 4).

Preglednica 4: Razlike med pogostimi in novimi obiskovalci v razlogih obiska sejma

Pogostost obiska Slavninarskega sejma	(N)			
	(1)	(2)	(3)	(4)
To je moj prvi obisk	30	42	11	15
Pogosti obiskovalec	29	62	19	4
SKUPAJ	59	104	30	19

Naslovi stolpcev: (1) druženje, preživljanje prostega časa; (2) zanimanje za domžalsko kulturno in slavninarsko dediščino ter slavninarske izdelke; (3) sodelovanje v programu ali delo na sejmu; (4) pohod ob reki Kamniški Bistrici; (N) število odgovorov

4.2 POZNAVANJE DOMŽALSKE SLAMNIKARSKE DEDIŠČINE

Velika večina anketirancev je prepričana, da je dediščina slavninarstva pomembna za kulturno in turistično ponudbo občine Domžale. Tudi delež poznavalcev domžalske dediščine slavninarstva je velik, dobra polovica jih že ima domžalski slavninik in so že obiskali Slavninarski muzej. Manj pa je poznana tematska pot Sprehod med tovarnami slavnikov v

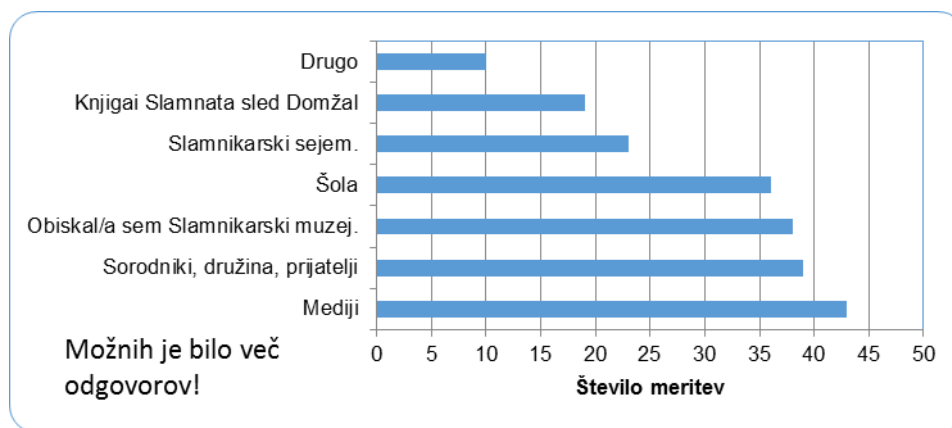
Domžalah, zelo pa je uveljavljen in tudi bran domžalski lokalni časopis Slamnik, ki se s svojim imenom tudi navezuje na slamnikarsko dediščino Domžal in širše okolice (Preglednica 5).

Preglednica 5: Pregled odgovorov na vprašanja o domžalski slamnikarski dediščini

	Da	Ne
(1) Ali ste seznanjeni z domžalsko dediščino slamnikarstva?	86,3 %	13,7 %
(2) Ste se že sprehodili po tematski poti Sprehod med tovarnami slamnikov v Domžalah?	20,2 %	79,8 %
(3) Ali se Vam zdi dediščina slamnikarstva pomembna za kulturno in turistično ponudbo	99,2 %	0,8 %
(4) Ste že kupili domžalski slamnik?	52,4 %	47,6 %
(5) Ste že obiskali Slamnikarski muzej?	50,8 %	49,2 %
(6) Ali poznate domžalski časopis, ki se tudi imenuje Slamnik?	91,0 %	9,0 %
(7) Ali berete domžalski časopis Slamnik?	83,1 %	16,9 %

4.2.1 Kako se seznanjamo z domžalsko slamnikarsko dediščino?

Slamnikarska dediščina je med ljudmi prisotna znotraj družinskih, sosedskih in prijateljskih krogov, za ohranjanje in širjenje vedenja o slamnikarstvu izven teh krogov pa imajo pomembno vlogo mediji, šole in Slamnikarski muzej. Prav nič manjša ni vloga samega Slamnikarskega sejma kot tudi publikacij v založbi muzeja. Med njimi je potrebno omeniti monografijo Matjaža Brojana Slamnata sled (Slika 5).

Slika 5: Pregled odgovorov na vprašanje: Kako ste seznanili z domžalsko slamnikarsko dediščino?

Anketiranci so kot drugo (Slika 5) navedli deset odgovorov, s katerimi so dopolnili nabor možnih odgovorov, ki ga je ponujal anketni vprašalnik. Izpostavili so vlogo interneta in občinskega glasila Slamnik pri širjenju vedenja o slamnikarski dediščini. Še vedno med ljudmi živijo spomini na tovarno Univerzale, kjer je dediščina slamnikarstva živela vse do dokončnega zaprtja te tovarne. Obstajajo tudi družinski spomini na ljudi iz obdobja, ko je ta dejavnost še živela, živijo še ljudje, ki to dediščino ohranjajo pri življenju kot gospodarsko ali zgolj ljubiteljsko dejavnost.

4.2.2 Razlike v poznavanju slamnikarske dediščine med obiskovalci Slamnikarskega sejma

Preglednica 6: Razlike v deležih pritrtilnih odgovorov o dediščini slamnikarstva med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma

Ali ste seznanjeni z domžalsko dediščino slamnikarstva?										N=123
moški	ženske	Domžalčani	obiskovalci od drugod	novi obiskovalci	zvesti obiskovalci	srednja šola ali manj	več kot srednja šola	mlajši od 55 let	starejši od 55 let	
95%	82%	91 %	77 %	79 %	94 %	80 %	92 %	82 %	95 %	
$(X^2 = 4.130, p=0.042)$		$(X^2 = 4.941, p=0.026)$		$(X^2 = 5.865, p=0.015)$		$(X^2 = 4.044, p=0.044)$		$(X^2 = 4.394, p=0.036)$		

N število meritev; X^2 vrednost statistike H-kvadrat, *p* stopnja statistične pomembnosti

S križanjem podatkov (SPSS obdelava crosstabs) in preizkusi hipoteze neodvisnosti med posameznimi spremenljivkami s HI-kvadrat testom ugotavljamo (Preglednica 6), da so z domžalsko dediščino slamnikarstva bolj seznanjeni moški, Domžalčani, bolj izobraženi in bolj zvesti obiskovalci sejma ter obiskovalci, ki so starejši od 55 let.

Tematska pot Sprehod med tovarnami slamnikov v Domžalah očitno še ni dovolj poznana, saj se je po njej sprehodila le petina anketirancev (Preglednica 5). Križanje podatkov in HI-kvadrat preizkusi hipoteze neodvisnosti med posameznimi spremenljivkami pa nam pokažejo, da je bilo med tistimi, ki so jo že prehodili, več Domžalčanov in zvestih obiskovalcev Slamnikarskega sejma.

Preglednica 7: Razlike med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma v deležih pritrtilnih odgovorov o slamnikarski tematski poti

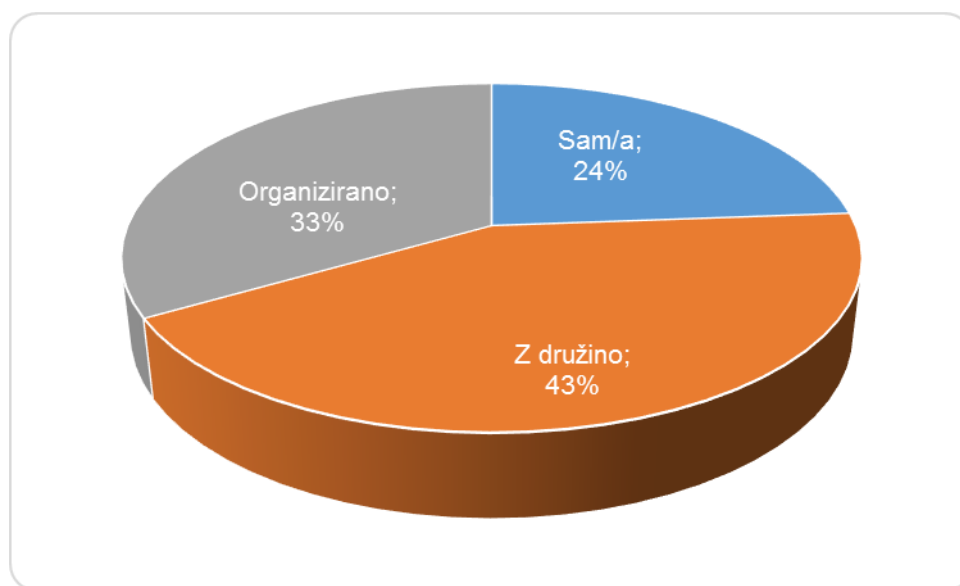
Ste se že sprehodili po tematski poti Sprehod med tovarnami slamnikov v Domžalah?				N=123
Domžalčani	obiskovalci od drugod	novi obiskovalci	zvesti obiskovalci	
25 %	9 %	7 %	33 %	
$(X^2 = 4.388, p=0.036)$		$(X^2 = 13.804, p=0.000)$		

N število meritev; X^2 vrednost statistike Hi-kvadrat, *p* stopnja statistične pomembnosti

4.3 SLAMNIKARSKI MUZEJ

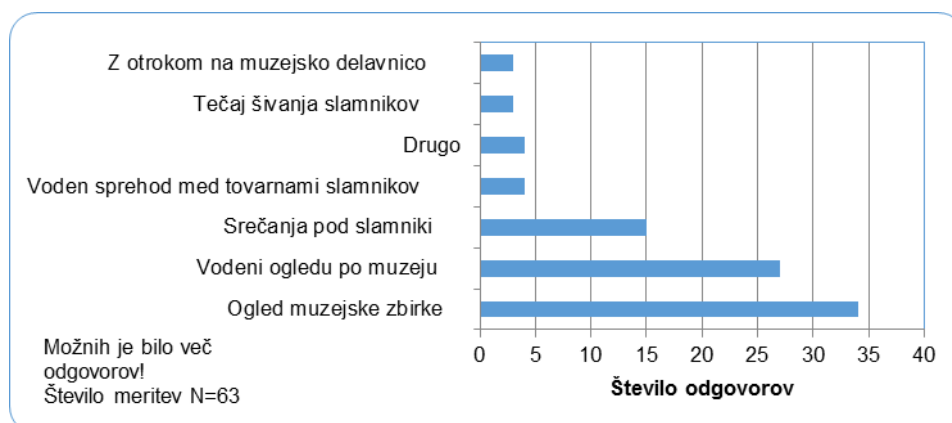
4.3.1 Kdo so obiskovalci muzeja

Polovica anketirancev je potrdila, da so že obiskali Slamnikarski muzej, med njimi je bilo tri četrtine Domžalčanov. Zgolj malo manj kot 25 % je obiskovalcev, ki so sami prišli v muzej, ostali pa so prišli skupaj z družinskimi člani (43 %) oziroma organizirano s skupino sošolcev, prijateljev ali sodelavcev (Slika 6).

Slika 6: Deleži odgovorov na vprašanje Kako ste prišli na obisk muzeja?

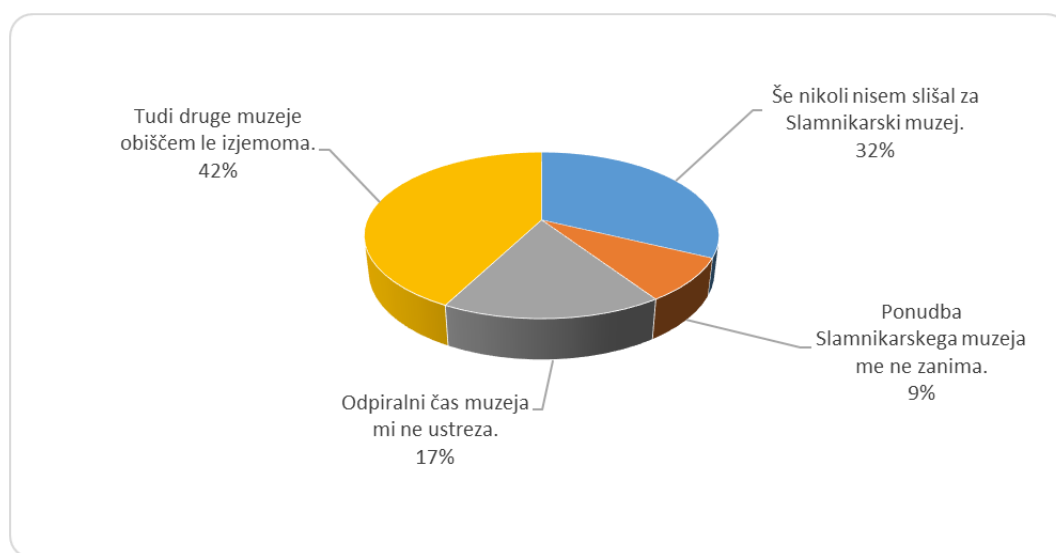
Dobra tretjina obiskovalcev si je ogledala muzejsko zbirko, vodenih ogledov muzeja se je udeležilo nekoliko več kot ena tretjina obiskovalcev, vsak peti obiskovalec pa se je udeležil pogovorov v okviru Srečanj pod slamniki, ki so najbolj zanimivi prav za obiskovalce, ki na pogovore prihajajo skupaj s svojimi družinskimi člani (Slika 7).

Slika 7: Razlogi za obisk Slamnikarskega sejma

Obstajajo tudi drugi razlogi za obisk muzeja, med njimi naj omenimo vodene sprehode med tovarnami slamnikov in tečaje šivanja slamnikov, ki pa so manj pogosto obiskani. Anketiranci, ki niso izbrali ponujenih odgovorov, so navedli različne razloge za obisk muzeja: z muzejem sodelujejo, občasno vodijo skupine, muzej so obiskali med samim sejmom, v muzej jih je pripeljala radovednost.

4.3.2 Kakšni so razlogi, da polovica obiskovalcev sejma muzeja še ni obiskala?

Slika 8: Odgovori na vprašanje, zakaj še niste obiskali Slamnikarski muzej

Med anketiranci, ki še niso obiskali slamnikarskega muzeja, med njimi je bilo več kot 80 % Domžalčanov, jih je 40 % odgovorilo, da tudi druge muzeje le izjemoma obiščejo, malo več kot 30 % pa jih še ni slišalo za Slamnikarski muzej ali pa jih njegova ponudba sploh ne zanima (12 %). Na vprašanje, ali bodo morda v bližnji prihodnosti obiskali Slamnikarski muzej, je velika večina odgovorila pritrdilno. Zgolj ena šestina anketirancev (17 %), ki muzeja še niso obiskali, je odgovorila, da ga tudi v prihodnje ne nameravajo obiskati. Med njimi je bila večina tistih, ki jih ponudba muzeja ne zanima oziroma tudi druge muzeje le izjemoma obiščejo.

Preglednica 8: Kako so anketiranci odgovarjali na vprašanje, če bodo morda v bližnji prihodnosti obiskali Slamnikarski muzej

Število meritev N=59		(1)	(2)	(3)	Skupaj
Ali boste morda v bližnji prihodnosti obiskali Slamnikarski muzej?	DA	39 %	41 %	20 %	83 %
	NE	0 %	100 %	0 %	17 %

Naslovi stolpcev: (1) Še nikoli nisem slišal za Slamnikarski muzej; (2) Muzeje redko obiskujem in tudi ponudba Slamnikarskega muzeja me ne zanima (3) Odpiralni čas muzeja mi ne ustreza.

4.3.3 Ocena zadovoljstva z obiskom muzeja

Preglednica 9: Rezultati merjenja zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega muzeja

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Osebe muzeja je vljudno in prijazno.	62	4,79	,449	-2,010	3,397
Muzejska zbirka nudi dovolj strokovnih informacij o domžalski slamnikarski dediščini.	62	4,63	,633	-1,907	4,174
V muzejski trgovini je pestra ponudba slamnikarskih izdelkov.	59	4,42	,770	-1,142	,510
Muzej s svojimi pedagoškimi programi o slamnikarski dediščini dopolnjuje učni načrt vrtcev, osnovnih šol in srednjih šol.	53	4,40	,716	-1,088	1,105
Muzej ima pestro ponudbo spremljajočih programov.	57	4,18	,966	-1,105	,899
Muzej ima ustrezen odpiralni čas za obiskovalce.	55	4,09	,845	-,177	-1,586
Obveščanje o Slamnikarskem muzeju je zadostno.	62	3,77	1,062	-,122	-1,350
Ocena zadovoljstva z obiskom muzeja	44	4,38	,497	-,496	,289

Naslovi stolpcev: (1) število meritev; (2) aritmetična sredina ocene posameznega dejavnika zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega muzeja; (3) standardni odklon; (4) koeficient asimetričnosti; (5) koeficient sploščenosti.

Obiskovalci muzeja so na splošno zelo zadovoljni z obiskom muzeja, kar potrjuje vrednost izračunane povprečne ocene zadovoljstva, ki znaša kar 4,38. Obiskovalci so bili zelo zadovoljni z vljudnostjo in prijaznostjo osebja, ki jih je sprejelo ob prihodu v muzej, in z njihovo strokovno usposobljenostjo, saj menijo, da so jim nudili dovolj informacij o domžalski slamnikarski dediščini. Zelo so zadovoljni tudi s ponudbo muzejske trgovine in s ponudbo pedagoških programov o slamnikarski dediščini, s katerimi se v muzeju trudijo dopolnjevati učni načrt vrtcev, osnovnih in srednjih šol. Nekoliko nižja od povprečne ocene zadovoljstva z obiskom muzeja pa je ocena spremljajočih muzejskih programov, kjer obiskovalci pričakujejo večjo pestrost vsebin, in ocena zadovoljstva z odpiralnim časom, najnižjo oceno pa so prisodili obveščanju o Slamnikarskem muzeju, za katerega menijo, da ni povsem zadostno.

4.3.4 Razlike v ocenah zadovoljstva obiskovalcev Slamnikarskega muzeja

Domžalčani nižje kot obiskovalci iz drugih krajev ocenjujejo vljudnost in prijaznost muzejskega osebja. Tudi ženske in obiskovalci, ki so starejši od 55 let, so bolj strogi pri ocenjevanju muzejskega osebja.

Testiranje razlik med posameznimi vzorčnimi skupinami v ocenah zadovoljstva z obveščanjem o Slamnikarskem muzeju, ki ga obiskovalci muzeja ocenjujejo, da ni povsem zadostno, pokaže, da so z obveščanjem manj zadovoljne ženske, obiskovalci, ki so letos prvič obiskali Slamnikarski sejem, in mlajši od 55 let. So pa z obveščanjem o Slamnikarskem muzeju bolj zadovoljni obiskovalci sejma, ki berejo domžalsko glasilo Slamnik.

Pestrost ponudbe slamnikarskih izdelkov v muzejski trgovini nižje ocenjujejo obiskovalci muzeja, ki so letos prvič obiskali Slamnikarski sejem. Obiskovalci sejma, ki berejo domžalsko glasilo Slamnik pa višje ocenjujejo ponudbo spremljajočih muzejskih programov in so na splošno tudi sicer bolj zadovoljni z obiskom slamnikarskega muzeja.

Preglednica 10: Razlike v ocenah posameznih dejavnikov zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega muzeja

	Od kje prihajate?		Spol		Je to vaš prvi obisk sejma?		Starost		Ali berete Slamnik?	
	1	2	3	4	DA	NE	5	6	DA	NE
N=61										
Osebjem muzeja je vljudno in prijazno.	4,61	4,89	4,88	4,42			4,89	4,65		
Obveščanje o Slamnikarskem muzeju je zadostno.			3,96	3,00	3,13	3,98	3,49	4,15	3,89	2,67
Muzej ima pestro ponudbo spremljajočih programov.									4,25	3,25
V muzejski trgovini je pestra ponudba slamnikarskih izdelkov.					4,07	4,55				
Zadovoljstvo z muzejem							4,27	4,55	4,43	3,93

Naslovi stolpcev: (N) število meritev; (1) Sem iz Domžal; (2) Prihajam iz drugih krajev; (3) moški; (4) ženska; (5) mlajši od 55 let; (6) starejši od 55 let

4.4 SLAMNIKARSKI SEJEM

4.4.1 Ocena zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega sejma

Obiskovalci so bili na splošno zelo zadovoljni z obiskom Slamnikarskega sejma (ocena zadovoljstva je 4,41), ne morejo pa v celoti potrditi, da je sejmski dogodek presegel njihova pričakovanja, saj niso povsem prepričani, da sejem ponuja več kot druge sejmske prireditve (povprečna ocena 4,06).

Za prihodnost so pomembne visoke ocene zvestobe Slamnikarskemu sejmu, ki ga obiskovalci nameravajo obiskati tudi naslednja leta in ga tudi priporočati svojim prijateljem in znancem, saj jim je bil letos zanimiv in jim ni bilo žal časa, da so ga obiskali.

Izpostavljamo tudi nadpovprečno visoko oceno zadovoljstva z animacijskim programom za otroke, kar je lahko v naslednjih letih pomemben dejavnik privabljanja nove sejmske publike.

Malo manj kot polovica anketirancev ni mogla oceniti, kako so zadovoljni z modno revijo, ki je zgolj eden od časovno omejenih dogodkov znotraj vsebinsko zelo bogatega sejmskega programa. Ocene zadovoljstva z modno revijo pokažejo, da ta ne dosega vseh pričakovanj

obiskovalcev sejma. To kaže na potrebo po spremembah, ki jih bo potrebno narediti v prihodnje.

Preglednica 11: Rezultati merjenja zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega sejma

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Obisk slamnikarskega sejma sem pripravljen/a priporočiti tudi mojim prijateljem in znancem.	123	4,67	0,673	-2,103	3,947
Na sejmu je dovolj animacijskega programa za otroke.	119	4,66	0,669	-1,882	2,67
Sejem je zanimiv, ni mi žal časa, da sem ga obiskal/a.	123	4,64	0,703	-2,393	6,844
Naslednje leto zagotovo ponovno obiščem Slamnikarski sejem.	123	4,46	0,89	-1,698	2,624
Obisk slamnikarskega sejma je presešel moja pričakovanja.	123	4,06	0,969	-0,664	-0,409
Na sejmu me je navdušila modna revija.	74	3,99	1,233	-1,1	0,392
Slamnikarski sejem ponuja več kot druge sejemске prireditve.	123	3,87	1,048	-0,648	-0,047
Ali ste na splošno zadovoljni z obiskom sejma?	123	4,41	,600	-,476	-,639

Naslovi stolpcev: (1) število meritev; (2) aritmetična sredina ocene posameznih dejavnikov zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega sejma; (3) standardni odklon; (4) koeficient asimetričnosti; (5) koeficient sploščenosti.

4.4.2 Razlike v ocenah zadovoljstva z obiskom Slamnikarskega sejma

Preglednica 12: Razlike v ocenah zadovoljstva z obiskom sejma med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma

	(N)	Spol		Je to vaš prvi obisk sejma?		Izobrazba		Starost	
		1	2	DA	NE	3	4	5	6
Sejem je zanimiv, ni mi žal časa, da sem ga obiskal/a.	123	4,44	4,75						
Obisk Slamnikarskega sejma je presešel moja pričakovanja.	123	3,83	4,17						
Naslednje leto zagotovo ponovno obiščem Slamnikarski sejem.	123			4,26	4,66				
Obisk Slamnikarskega sejma sem pripravljen/a priporočiti tudi mojim prijateljem in znancem.	123					4,79	4,55	4,53	4,93
Na sejmu me je navdušila modna revija.	74			3,47	4,38				
Ali ste na splošno zadovoljni z obiskom sejma?	123					4,56	4,27		

Naslovi stolpcev: (N) število meritev; (1) moški; (2) ženska; (3) srednješolska izobrazba; (4) več kot srednješolska izobrazba; (5) mlajši od 55 let; (6) starejši od 55 let

Z obiskom sejma so na splošno bolj zadovoljni obiskovalci s srednjo ali še nižjo izobrazbo, za katere lahko rečemo, da sodijo med bolj zveste obiskovalce sejma, saj so ga bolj pripravljeni priporočati tudi svojim znancem in prijateljem. Obisk so bolj pripravljeni priporočati tudi obiskovalci sejma, ki so starejši od 55 let (Preglednica 12).

Preglednica 13: Razlike med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma, ki so oblikovane glede poznavanja slamnikarske dediščine, v ocenah zadovoljstva z obiskom sejma

	(N)	(1)		(2)		(3)		(4)	
		DA	NE	DA	NE	DA	NE	DA	NE
Slamnikarski sejem ponuja več kot druge sejemске prireditve.	123			4,33	3,76				
Naslednje leto zagotovo ponovno obiščem Slamnikarski sejem.	123			4,79	4,38			4,74	4,18
Obisk Slamnikarskega sejma sem pripravljen/a priporočiti tudi mojim prijateljem in znancem.	123			4,88	4,62			4,82	4,51
Na sejmu me je navdušila modna revija.	74					4,26	3,61	4,49	3,43
Na sejmu je dovolj animacijskega programa za otroke.	119			4,86	4,61			4,78	4,53
Ali ste na splošno zadovoljni z obiskom sejma?	123	4,37	4,71						

(1) Ali ste seznanjeni z domžalsko dediščino slamnikarstva?; (2) Ste se že sprehodili po tematski poti Sprehod med tovarnami slamnikov v Domžalah?; (3) Ste že kupili domžalski slamnik?; (4) Ste že obiskali Slamnikarski muzej?

Zanimiva je tudi ugotovitev, da so zadovoljstvo z obiskom sejma višje ocenili obiskovalci, ki so se z domžalsko slamnikarsko dediščino seznanili šele na sejmu (Preglednica 12).

Modna revija je manj navdušila obiskovalce, ki so bili letos prvič na sejmu, in so tudi manj, kot to izražajo bolj stalni sejemski obiskovalci, pripravljeni, da se vrnejo tudi prihodnje leto (Preglednica 12). Ugotavljamo tudi, da modno revijo višje ocenjujejo obiskovalci (Preglednica 13), ki so že kupili oziroma že imajo domžalske slamnike in so že obiskali Slamnikarski muzej.

Ženskam je manj kot moškim žal časa, da so obiskale Slamnikarski sejem, in tudi sicer so ženske bolj gotove, da so bila njihova pričakovanja obiskom z sejma presežena (Preglednica 12).

Med najbolj zveste obiskovalce sejma lahko štejemo vse, ki so že obiskali Slamnikarski muzej ali so celo prehodili tematsko pot Sprehod med tovarnami slamnikov v Domžalah, saj so bolj kot ostali obiskovalci pripravljeni obiskati sejem tudi prihodnje leto in ga tudi priporočiti svojim prijateljem in znancem. Poleg tega pa so tudi bolj zadovoljni z animacijskim programom za otroke, sprehajalci po tematski poti pa so tudi bolj prepričani, da jim Slamnikarski sejem ponuja več kot druge sejemске prireditve (Preglednica 13).

4.4.3 Ocena kakovosti Slamnikarskega sejma

Preglednica 14: Rezultati merjenja posameznih dejavnikov kakovosti Slamnikarskega sejma

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Osebjje sejemске prireditve je prijazno.	123	4,83	0,419	-2,427	5,454
Na sejmu je pestra izbira slamnikarskih izdelkov.	123	4,69	0,616	-2,052	3,831
Program Slamnikarskega sejma je dobro pripravljeno.	124	4,60	0,624	-1,499	2,066
Program Slamnikarskega sejma je zelo raznolik.	124	4,51	0,749	-1,739	3,697
Obisk na sejmu ponuja dovolj informacij o domžalski slamnikarski dediščini.	123	4,49	0,793	-1,713	3,141
Slamnik se mi zdi cenovno sprejemljivo.	119	4,24	0,974	-1,349	1,596
Usmerjevalne oznake za dostop do sejemскеga prostora so dovolj informativne.	119	4,22	1,067	-1,173	0,347
Obveščanje o sejmu je dobro pripravljeno.	124	4,19	1,085	-1,388	1,451
V okolici sejemске prireditve je dovolj prostih parkirnih mest.	114	4,18	1,044	-1,043	0,18
Ponudba hrane in pijače na Slamnikarskem sejmu je zadostna.	118	3,87	1,017	-0,434	-0,555
Kako ocenjujete kakovost Slamnikarskega sejma?	121	4,36	,619	-,428	-,641

Naslovi stolpcev: (1) število meritev; (2) aritmetična sredina ocene posameznih dejavnikov kakovosti Slamnikarskega sejma; (3) standardni odklon; (4) koeficient asimetričnosti; (5) koeficient sploščenosti.

Obiskovalci na splošno zelo visoko ocenjujejo kakovost Slamnikarskega sejma, še posebej visoko ocenjujejo prijaznost sejemскеga osebjja in pestrost izbire slamnikarskih izdelkov. Zelo visoko je ocenjen tudi program sejemске prireditve, ki je po mnenju obiskovalcev zelo raznolik in zelo dobro pripravljeno, obisk na sejmu pa ponuja tudi dovolj informacij o domžalski slamnikarski dediščini.

Nekoliko nižje, kot je na splošno ocenjena kakovost sejemске prireditve, je ocenjeno obveščanje o sejmu, možnosti parkiranja in sporočilnost usmerjevalnih oznak za dostop do sejemскеga prostora. Pri tem zadnjem vprašanju so anketiranci, predvsem tisti iz Domžal, ki so na sejem prišli peš, povedali, da sploh niso opazili usmerjevalnih oznak, bili pa so tudi dokaj negotovi, ko so ocenjevali možnosti parkiranja v neposredni okolici sejemске prireditve.

Anketiranci so imeli precej pomislekov, ko so ocenjevali cenovno raven ponudbe slamnikov, ki so jih prodajali na sejmu. Prejeli smo vrsto dodatnih mnenj, da so slamniki sicer dragi, vendar je kljub vsemu prevladalo splošno mnenje, da so cene ustrezne, saj so slamniki izdelani ročno, to pa ni poceni. To mnenje je očitno prevladalo, kar je na koncu pokazala tudi ocena tega dejavnika kakovosti sejma, ki je le nekoliko nižja od ocene kakovosti sejemске prireditve.

Med vsemi desetimi dejavniki, ki pojasnjujejo kakovost Slamnikarskega sejma, opazno izstopa nekoliko nižja ocena ponudbe hrane in pijače na Slamnikarskem sejmu. Ocena in tudi opombe,

ki so jih anketarji uspeli zapisati, kažejo, da ponudba hrane in pijače ni bila povsem zadostna, zato je potrebno temu delu sejemske ponudbe v prihodnje nameniti večjo pozornost, da se še izboljša.

4.4.4 Razlike v ocenah kakovosti Slamnikarskega sejma

Preglednica 15: Razlike med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma v ocenah posameznih dejavnikov kakovosti sejma

	(N)	Od kje prihajate?		Je to vaš prvi obisk sejma?		Izobrazba		Starost	
		(1)	(2)	DA	NE	(3)	(4)	(5)	(6)
Obveščanje o sejmu je dobro pripravljeno.	124							4,01	4,50
Osebe sejemske prireditve je prijazno.	123			4,92	4,74				
V okolici sejemske prireditve je dovolj prostih parkirnih mest.	114	3,97	4,58			4,40	3,98		

Naslovi stolpcev: (N) število meritev; (1) sem iz Domžal; (2) prihajam iz drugih krajev; (3) srednja šola ali manj; (4) več kot srednja šola; (5) mlajši od 55 let; (6) starejši od 55 let

Značilne razlike v oceni kakovosti Slamnikarskega sejma ugotavljamo samo med obiskovalci sejma, ki se med seboj razlikujejo glede obiska tematske poti Sprehod med tovarnami slamnikov v Domžalah (Preglednica 16). Obiskovalci sejma, ki so se že sprehodili po tej tematski poti, višje ocenjujejo kakovost Slamnikarskega sejma.

Preglednica 16: Razlike med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev Slamnikarskega sejma, ki so oblikovane glede poznavanja slamnikarske dediščine, v ocenah posameznih dejavnikov kakovosti sejma

	(N)	(1)		(2)		(4)		(5)		(7)	
		DA	NE	DA	NE	DA	NE	DA	NE	DA	NE
Obveščanje o sejmu je dobro pripravljeno.	124	4,32	3,35	4,60	4,08			4,43	3,93	4,35	3,38
Obisk na sejmu ponuja dovolj informacij o domžalski slamnikarski dediščini.	123			4,72	4,43						
Usmerjevalne oznake za dostop do sejemskega prostora so dovolj informativne.	119			4,88	4,04						
Program Slamnikarskega sejma je zelo raznolik.	124			4,76	4,44					4,59	4,10
Slamnik se mi zdi cenovno sprejemljiv.	119					4,48	3,96				

		(1)		(2)		(4)		(5)		(7)	
		DA	NE	DA	NE	DA	NE	DA	NE	DA	NE
Kako ocenjujete kakovost Slamnikarskega sejma?	121			4,60	4,30						

(N) število meritev; (1) Ali ste seznanjeni z domžalsko dediščino slamnikarstva?; (2) Ste se že sprehodili po tematski poti Sprehod med tovarnami slamnikov v Domžalah?; (4) Ste že kupili domžalski slamnik?; (5) Ste že obiskali Slamnikarski muzej?; (7) Ali berete domžalski časopis Slamnik?

Kot smo že ugotovili, so ocene kakovosti obveščanja o sejmu nekoliko nižje od ocene kakovosti Slamnikarskega sejma. S testiranjem razlik v ocenah med posameznimi vzorčnimi skupinami obiskovalcev ugotavljamo, da kakovost obveščanja o sejmu nižje ocenjujejo obiskovalci, ki so mlajši od 55 let (Preglednica 15). Da obveščanje ni dobro pripravljeno, menijo tudi obiskovalci sejma, ki ne berejo Slamnika in tudi sicer slabo ali sploh ne poznajo domžalske slamnikarske dediščine, saj še niso obiskali Slamnikarskega muzeja, se še niso sprehodili po tematski poti in so se šele na samem sejmu seznanili s slamnikarstvom (Preglednica 16).

Domžalčani za razliko od obiskovalcev iz drugih krajev ocenjujejo, da v okolici sejemskega prostora ni dovolj parkirnih mest. Morda je ugotovljena razlika posledica tega, da so pohodniki prišli peš na sejmski prostor in so ta dejavnik kakovost ocenjevali na podlagi izkušenj z enim od preteklih obiskov Domžal (Preglednica 15).

Obiskovalci, ki so bili letos prvič na sejmu, višje ocenjujejo prijaznost sejemskega osebja (Preglednica 15). Cena slamnikov, ki so jih prodajali na sejmu, pa je bila bolj sprejemljiva obiskovalcem, ki so slamnik že kupili oziroma ga že imajo (Preglednica 16).

5 ZAKLJUČKI

Anketiranci so soglasni, da je dediščina slamnikarstva pomembna za kulturno in turistično ponudbo občine Domžale. Slamnikarski muzej in Slamnikarski sejem sodita med pomembne dejavnike oživljanja oziroma ohranjanja te domžalske dediščine, ki je v mnogočem zaznamovala razvoj mesta s širšo okolico. Med prepoznavne dejavnike oživljanja oziroma ohranjanja slamnikarske dediščine sodita tudi slamnik, ki je med drugim obvezno pokrivalo glasbenikov domžalske godbe, in slamnata kita, ki je osrednji motiv v domžalskega občinskega grba. Raziskava je potrdila pomembno vlogo domžalskega lokalnega časopisa pri širjenju vedenja o slamnikarski dediščini. Mediji so sploh najbolj pomemben vir informacij o slamnikarski dediščini, zelo pomembna je tudi vloga šole, družinskih, prijateljskih in sorodstvenih povezav z osebami, ki so bile ali so še povezane s slamnikarstvom. Raziskava je tudi pokazala, da imata tudi Slamnikarski muzej in sejem pomembno vlogo pri širjenju vedenja o slamnikarski dediščini, čeprav še vedno privabljata obiskovalce iz relativno ozkega lokalnega okolja, ki je bolj ali manj vezano na mesto in njegovo širšo okolico.

Obiskovalci sejma izražajo visoko raven zadovoljstva in zvestobe sejemski prireditvi, saj so ga pripravljene obiskati tudi v prihodnje in ga priporočiti svojim prijateljem in znancem. Žal pa tudi ob tem opažamo, da mlajše skupine obiskovalcev postajajo bolj kritične. Jasno se je pokazalo, da postajajo zahtevnejši tudi obiskovalci, ki sicer ostajajo zvesti Slamnikarskemu sejmu, pa vendar vsako leto pričakuje vedno kaj novega.

Med dejavniki kakovosti je visoko ocenjena prijaznost osebja sejemске prireditve in pestra ponudba slamnikarskih izdelkov. Visoko je ocenjena tudi priprava sejemskega programa in njegova vsebinska širina. Organizatorji sejma so tudi uspešni s podajanjem informacij o domžalski slamnikarski dediščini.

V prihodnosti bo potrebno več pozornosti posvetiti usmerjevalnim oznakam za dostop in zagotoviti parkiranje za potrebe sejemskih obiskovalcev v neposredni bližini sejemskega prostora.

Glavna pozornost naj se nameni obveščanju o sejmu, kar je lahko tudi priložnost za širjenje splošnega vedenja o domžalski slamnikarski dediščini in posameznih dejavnikov oživljanja oziroma ohranjanja slamnikarske dediščine. Če bralci Slamnika bolje poznajo slamnikarsko dediščino in so tudi bolj zadovoljni z obveščanjem o Slamnikarskem sejmu in muzeju, je potrebno razširiti informacije tudi v medijih, ki presegajo ozek lokalni okvir.

V Slamnikarskem muzeju ugotavljamo visoko raven zadovoljstva z usposobljenostjo osebja, ki je prijazno in vljudno ter po mnenju anketirancev nudijo dovolj strokovnih informacij, povezanih z domžalsko slamnikarsko dediščino. Anketiranci, ki so muzej že obiskali, so zadovoljni tudi z muzejsko trgovino in pedagoškimi programi. Zato pa obiskovalci od muzeja pričakujejo, da se še razširijo spremljajoče dejavnosti in se morda prilagodi obratovalni čas

potrebam sodobnega delovnega ritma. Obveščanje o ponudbi Slamnikarskega muzeja pa ostaja velika priložnost za povečanje zadovoljstva obiskovalcev.

Kje naj Slamnikarski muzej in z njim tudi sejem iščeta nove obiskovalce. Prvo priložnost vidimo pri mlajši, tudi bolj izobraženi publiki, ki obisk sejma ali muzeja povezujejo s preživljanjem prostega časa in druženjem v krogu družine ali prijateljev. Novo publiko vidimo tudi izven ozkega lokalnega okvira, če se primerno okrepi promocijska dejavnost in informiranje. Ohraniti in še ojačati je potrebno povezave Slamnikarskega sejma in tudi muzeja z aktivnostmi regijskega značaja. Tak primer je pohod ob Bistrici, ki povezuje Kamnik in Domžale. Nekateri anketiranci predlagajo, da organizatorji animacijske programe, ki jih nudijo najmlajšim obiskovalcem, pripravijo tudi za preostale obiskovalce sejma. Predlagajo tudi širitev ponudbe starih obrti in ročnih spretnosti.

Med zaključke vsekakor sodi tudi razmislek, kako povečati število udeležencev sprehodov po poti med tovarnami slamnikov v Domžalah, ki lahko postane, tako kažejo rezultati raziskave, eden od močnih dejavnikov širjenja vedenja o domžalski slamnikarski dediščini.

Morda je potreben tudi razmislek, kako povečati zanimanje za nakup domžalskih slamnikov in tudi drugih slamnikarskih izdelkov. Predlagamo tudi razmislek o vsebinski zasnovi modne revije, ki morda ne bi bila več ozko vezana zgolj na sejmski dogodek.